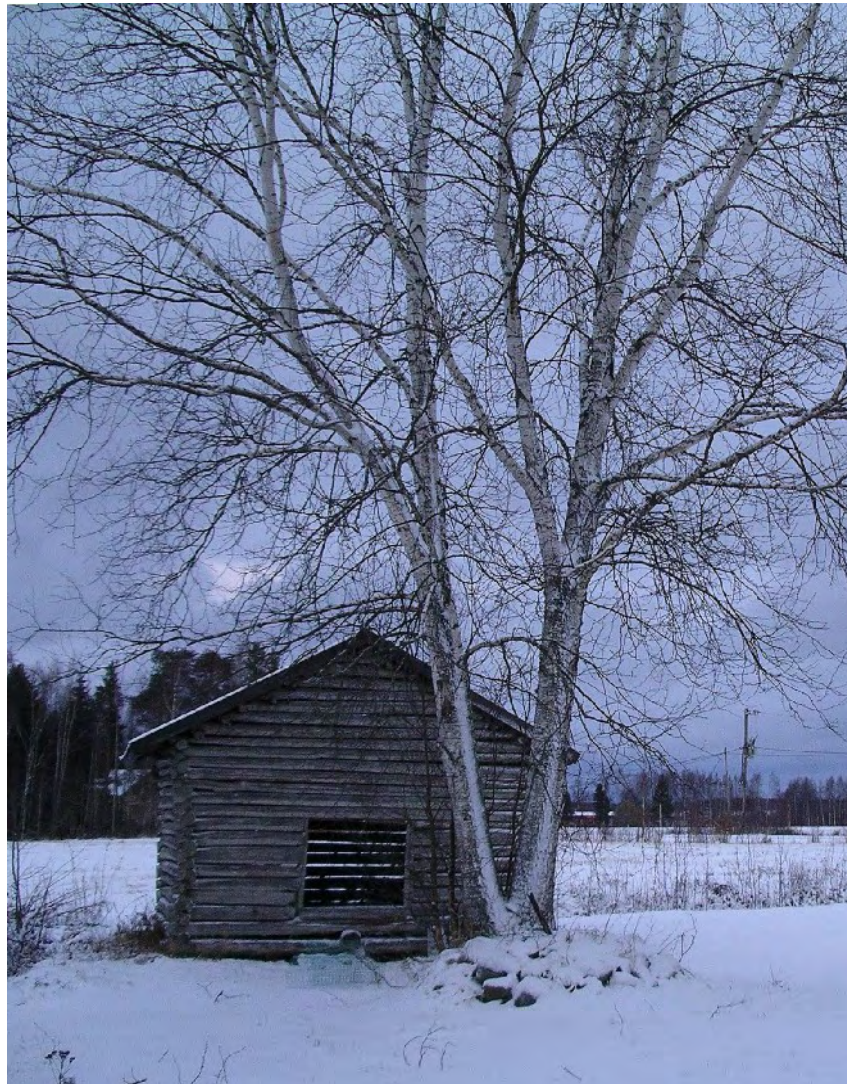

ETHNOS

TIEDOTE

4/2007

Sisältö:

Sisältö:.....	2
Puheenjohtajan palsta:.....	3
Valoa kaamokseen	
Neuvottelu tilan tulkinnoista.....	4
Tiina-Riitta Lappi: Lectio praecursoria 1.12.2007	
Kulttuuritehdas – kenen ehdoilla?.....	9
V Kansatieteen päivät Porissa Yliopistokeskuksessa 14.–15.3 2008	
Seminaareja:.....	14
Paikallisuus, monikulttuurisuus ja jälkinationalismi ylikansallisessa kontekstissa.....	14
ISIC 4.....	16
Pohjoismainen NEFK -etnologiakongressi Helsingissä vuonna 2009.....	17
Ilmoitusasioita.....	18
Jatko-opiskelijatapaaminen.....	18
Ethnos ry parantaa tiedotusta jäsenistölleen.....	18
Kansatieteen hakemiston tietojen päivitys.....	19
Muuttaja.....	19

c/o Tieteiden talo

Kirkkokatu 6 00170 Helsinki

Ethnos-tiedote 4/2007 syyskuu

<http://www.ethnosry.org>

ISSN 1796-0959, ISSN 1796-0967 (Verkkajulkaisu)

Kansikuva: Lato, Munsala, valok. Niklas Huldén 2005.

Suomen kansatieteilijöiden yhdistys Ethnos ry:n Ethnos-tiedote ilmestyy seuraavan kerran maaliskuussa 2008. Numeroon tarkoitettu aineisto tulee toimittaa 15.2.2008 mennessä Niklas Huldénille osoitteeseen: Etnologi / Åbo Akademi, Tehtaankatu 2, 20500 Turku tai sähköpostitse osoitteeseen: tiedote@ethnosry.org

Ethnos ry:n hallitus 2007:

Puheenjohtaja: Helena Ruotsala, puh. (02) 627 2879, 040 352 4139, puheenjohtaja@ethnosry.org

Varapuheenjohtaja: Katriina Siivonen, (02) 481 4590, katriina.siivonen@tse.fi

Kansainvälisten asioiden sihteeri, Heli Niskanen, puh 050-588 2735, heli.niskanen@campus.jyu.fi

Museoyhdyshenkilö: Pirkko Madetoja, pirkko.madetoja@nba.fi

Seminaarisihteeri: Katriina Siivonen, puh. (02) 481 4590, katriina.siivonen@tse.fi

Julkaisus sihteeri: Mirikka Hyytiäinen, puh. 050 411 2952

Mirikka.Hyytiainen@kalevalaistennaistenliitto.fi

Tiedotussihteeri: Niklas Huldén, puh. (02) 215 4642, niklas.hulden@abo.fi

Sihteeri: Päivi Yli-Karhula, puh 040-541 9277, sihteeri@ethnosry.org

Taloudenhoitaja: Elina Anttonen, puh. 040 5390820, elina.anttonen@gmail.com

Puheenjohtajan palsta:

Valoa kaamokseen

Marraskuun lopussa satanut lumi valaisi maiseman vain muutamiksi päiviksi. Valoa tarvitaankin tähän Etelä-Suomen pimeään aikaan, joka on mielestäni monin verroin raskaampi kuin Lapin kaamosaika. Vaikka ulkona olisikin valoisampaa, niin valoa tarvitaan myös muuten, sillä valtion tuottavuusohjelman vaikutukset heijastuvat eri tavoin kansatieteen asemaan.

Valonpilkahduksia etnologian tilassa näkyy tällä hetkellä ainakin Sveitsissä, jossa olin juuri tapaamassa entisiä kollegojani. Zürichin yliopiston entisen kansatieteen laitoksella, jonka nykyinen nimi on saksaksi *Institut für Populäre Kulturen*, julistetaan haettavaksi professori Rudolf Schendan poismenon jälkeen auki jätetty professuuri ja Baselin yliopiston eurooppalaisen etnologian oppiaine saa lisää varoja, sillä opiskelijamäärät ovat kasvaneet huomattavasti viime vuosien aikana. Eurooppalainen etnologia, entiseltä nimeltään *Volkskunde*, on suosittu oppiaine. Myös Suomessa Jyväskylän yliopistossa etnologian professorin virka julistettiin syksyllä 2007 auki. Monissa yliopistoissa on jouduttu toisenlaiseen tilanteeseen ja kulttuurialallakin virkojen lakkauttamiset ovat olleet esillä. Juustohöylällä leikkaaminen on ollut käytössä jo kauan. Juuri nyt Turun yliopiston humanistisessa tiedekunnassa jo vuosia vallinneelle huonolle taloudelliselle tilanteelle haluttaisiin etsiä ratkaisua myös virkojen lopettamisella. Lopetettavat virat löytyvät sellaisista, joiden viranhaltijat jäävät eläkkeelle tai joiden kausi päättyy (assistentit). Muiden muassa kansatieteen professorin ja assistenttien virat on näistä syistä mainittu lakkautettavien joukossa. Syynä ei suinkaan ole oppiaineen tuottamattomuudessa – esimerkiksi maistereita valmistuu vuosittain reilusti yli tiedekunnan keskiarvon – vaan professorin eläkeiän ja assistenttien kausien päättymisen osumisessa 2010-luvulle.

Etnologisiin tieteisiin, joihin kansatiede kuuluu, panostaminen on tärkeää ja ajankohtaista, sillä elämme parhaillaan murroskautta, jonka ytimenä on kulttuurinen muutos. Kulttuurin aineettomien ja aineellisten tuotteiden lisäksi liikkuvat myös ihmiset, jolloin kulttuuriset kohtaamiset ja monikulttuurisuus lisääntyvät. Tämä kaikki näkyy niin ihmisten arjessa, kuin talouden ja hallinnon toiminnoissa ja rakenteissa. Nykyisessä globaalissa murroksessa monikulttuurisuuden, etnisyyden, kulttuurisen talouden ja kulttuuristen ilmiöiden välineellisen, symbolisen käytön tutkimus ovat puolestaan nousseet esille ja ne näkyvät esimerkiksi alan väitöskirjoissa ja tutkimusprojekteissa. Ethnoksen jäsenillä ja heidän kollegoillaan on korvaamatonta annettavaa nykyajassa ja tulevaisuudessa niin opetuksen, museotoiminnan ja akateemisen tutkimuksen piirissä kuin koko yhteiskunnassakin sekä

Suomessa että muualla Euroopassa. Tämän esilletuominen on myös Ethnoksen tärkeää tehtävää.

Kansatieteen ja etnologian nykytutkimuksesta tässä kulttuurin murrosajassa kokoonnumme keskustelemaan ja kuulemaan ajankohtaisia ja mielenkiintoisia esitelmiä 14.–15. maaliskuuta pidettäville kansatieteen päiville Poriin. Päivien aiheena on *Kulttuuritehdas – kenen ehdoilla?* ja pitopaikkana on entinen puuvilla-tehdas, jota nykyisin voi hyvällä syyllä kutsua kulttuuritehtaaksi. Sen seinien sisältä löytyy Porin yliopistokeskus, jonka muodostavat Turun yliopiston Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen laitoksen lisäksi mm. Turun kauppakorkeakoulu, Taideteollinen korkeakoulu ja Tampereen yliopiston yksikkö, jossa voi opiskella yhteiskuntatieteitä. Ethnoksen lisäksi järjestelyissä on mukana erityisesti Kulttuuriperinnön tutkimus. Kulttuuriperinnön tutkimuksesta sekä myös monitieteisestä Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen laitoksesta kerromme enemmän seuraavassa Ethnos-tiedotteessa. Tarkempia tietoja alustavasta ohjelmasta, ilmoittautumisesta ja majoituksesta löytyy tämän tiedotteen sivuilta. Tervetuloa kansatieteen päiville Poriin, jossa kansatieteen päivät ovat myös osa kaupungin 450-vuotisjuhlia.

Toivotan kaikille ethnoslaisille hyvää joulunalusaikaa, rauhallista joulua sekä onnea ja menestystä uudelle vuodelle 2008. Haluan muistuttaa vielä meitä kaikkia, jotka stressaamme kaappien ja komeroiden sotkuisuutta Marttojen mainiosta joulusiivousohjeesta, jonka mukaan komerot kannattaa siivota vain silloin, jos aikoo viettää joulunsa komerossa.

Helena Ruotsala

Neuvottelu tilan tulkinnoista

Tiina-Riitta Lappi: Lectio praecursoria 1.12.2007

Kaupunkitutkijoiden tieteellisiin tapaamisiin osallistuessani olen toisinaan huomannut joutuvani perustelemaan sitä, että teen kaupunkitutkimusta juuri Jyväskylässä. Osittain kyse lienee siitä, että Jyväskylän yliopistossa ei ole tieteenalaa, jonka piiriin kaupunkitutkimus jollain tavoin itsestään selvästi kuuluisi. Toinen näkökulma asiaan on se, että kaupunkitutkimus on kohdistunut pääasiassa suurkaupunkeihin ja pienemmät kaupungit ovat jääneet vähemmälle huomiolle. Mitä sitten Jyväskylän tapainen pienempi kaupunki asettuu tutkimuksen kohteeksi ja mitä erityistä siitä on opittavissa?

Väitöskirjani käsittelee sitä, miten Jyväskylää puhutaan materiaalisena ja sosiaalisena ympäristönä, suunnittelun kohteena ja kokemuksellisena, elettyinä tilana. Paitsi konkreettisena paikkana, kaupunki on olemassa monin eri tavoin tekstuaalisesti ja verbaalisesti esitettynä. Tutkimukseni aineisto koostuu erilaisista kaupunkielämää ja kaupungin rakennettua ympäristöä käsittelevistä teksteistä, jotka ymmärrän sekä todellisuutta kuvaavina että sitä tuottavina ja merkityksiä luovina käytäntöinä (Lehtonen 1996, 16; Barnes & Duncan 1992, 5). Yksityisten ja julkisten puhuntojen kautta olen tarkastellut, miten kaupunkia ja sen tilallisuutta tuotetaan ja tulkitaan arkielämän ja suunnittelun viitekehyksissä.

Asettaessani tutkimuksessa arkielämän yksityiset puhunnat rinnakkain ja vuorovaikutukseen suunnittelun julkisten puhuntojen kanssa, olen halunnut nostaa esiin kaupungin moniäänisyyden sekä tulkinnallisena mahdollisuutena että kaupungin esittämisen ja merkityksellistämisen strategiana. Tätä kutsun neuvotteluksi tilan tulkinnoista. Väitöskirjan otsikon voi ajatella viittaavan myös kaupunkitutkimuksen monitieteisyyteen, neuvotteluun siitä, miten etnologinen tutkimus voi hyödyntää erilaisia teoreettisia näkökulmia ja lähestymistapoja kaupungin tilallisuuden ja kaupunkikulttuurin tulkinnoissa.

Kaupunkikertomuksen kohti tulevaa...

Julkisten puhuntojen kaupunkikertomuksessa näyttäytyvät vahvasti sellaiset paikat ja alueet, joiden kautta Jyväskylän imagoa ja tulevaisuutta rakennetaan ja muokataan. Jyväsjärven ranta muuttuu kaupungin takapihasta julkisivuksi, Lutakon alue ilmentää siirtymää savupiipputeollisuudesta aivoteollisuuteen. Kävelykatu on modernin kuluttajan ostosparatiisi ja kaupungin käyntikortti. Kirkkopuisto ja hallintokortteli sen laidalla tuovat puhuntaan ajallista ulottuvuutta ja tilallista jatkuvuutta.

Hallinnon ja vallankäyttäjien näkökulmasta on tärkeää, että kaupungin keskusta säilyy näkyvänä ja merkityksellisenä kaupunkirakenteen hajaantumisesta huolimatta. Siksi keskeisyyttä on hajaantuneessa kaupungissa vahvistettava aiempaa voimakkaammin. Jyväskylässä tätä on toteutettu sijoittamalla keskustaan uusia taide- ja kulttuurilaitoksia sekä kehittämällä uusia toimintamuotoja keskustan kaupallisen maiseman elävöittämiseksi. Jyväsjärven ranta ja Lutakon alue on suunnittelun kautta uudelleen määritelty kaupungin ja sen kaupallisen keskustan osaksi tai jatkeeksi. Näin kaupungin kehittymistä ja muutosta aiempaa urbaanimaksi ympäristöksi luonnehditaan kahdessa sanomalehti Keskisuomalaisen pääkirjoituksessa:

”Jyväskylä ei voi jättäytyä velton uinuvaksi maalaiskaupungiksi, vaan urbaanius edellyttää rohkeaa, aloitteellista ja avaraa ajattelua. Siitä erinomainen esimerkki on Jyväsjärven tienoo. Järven tuntumaan on kehkeytymässä kokonaisuus, joka

sykkii kaupunkirytmiiikkaa, on arkkitehtonisesti kiihottavan upea, tarjoaa työpaikkoja, virkistystä ja raikkautta. Aiempien sukupolvien linjoituksissa sivurooliin painuneen Jyväsjärven tekeminen urbaaniksi järveksi komistaa ja korostaa Jyväskylää. Tässä kehityksessä tunnepaloille ei ole jätetty sijaa. (KSML 27.05.2001.) Jyväskylän kaupunkikuva on uudistunut voimallisesti. Kymmenessä vuodessa siihen on painunut vahva dynamiikan leima, jonka asukkaat tunnistavat, mutta erityisesti satunnaiset kävijät kiinnittävät tapahtumaan ihastelevan huomion. Muutosta voi luonnehtia sanomalla Jyväskylän astuneen virkeästä kylästä vahvaksi ja säteileväksi keskuskaupungiksi.” (KSML 01.02.2002.)

Julkisissa puhunnoissa tietoisesti konstruoidaan kertomuksia ja luodaan kaupunkia. Esimerkkinä voisi mainita Lutakon Innova-tornin, jota merkityksellistetään siitä puhumalla ja toisin päin, tekemällä se puhumisen kautta keskeiseksi kehittyvän ja dynaamisen kaupungin symboliksi. Merkillepantavaa on se, että monet rakennukset tuntuvat julkisissa puhunnoissa nousevan inhimillisen ja sosiaalisen toiminnan edelle tai yläpuolelle. Ne näyttäytyvät kuin ne olisivat kaupungin toimijoita, joista puhutaan personoituneina, niille annetuilla erityisillä nimillä.

Ihmisten toimintaa, liikkumista ja elämistä kaupungissa kuvaillaan julkisissa puhunnoissa lähinnä oletettuna ja toivottuna, suhteellisen yhtenäisenä käyttäytymisenä sen sijaan, että pyrittäisiin ymmärtämään ja nostamaan esiin kaupungin sosiaalista monimuotoisuutta ja sen kautta muotoutuvaa kaupunkikulttuurin vivah-teikkuutta erilaisissa tilallisissa käytännöissä.

Kaupungin arki ja eletty tilallisuus

Yksityisissä puhunnoissa, joille on ominaista ajan, paikan ja kertojan sekä näiden välisten suhteiden erityisyys, kaupunki näyttäytyy ensisijaisesti elämisen ympäristönä. Arkitietoon kiinnittyvissä puhunnoissa nousee esiin sellaisia kaupungin tilallisuuden tulkintoja, jotka julkisissa puhunnoissa jäävät piiloon tai vaille huomiota. Ihmisten suhde paikkoihin voi olla olemassa hyvin monella eri tasolla sekä konkreettisesti, mentaalisesti että merkityksellisesti. Suuri osa näistä erilaisista suhteista jää aina artikuloimatta ja siksi myös aktiivisen tarkastelun ulkopuolelle tai ainakin jollekin vaikeasti määriteltävälle reuna-alueelle. Mielikuvien ja toiminnallisten kiinnittymisten kautta ihmiset muodostavat kaupungista subjektiivisia kaupunkikarttoja, joissa kaupunki voi näyttäytyä hyvinkin toisistaan poikkeavilla ja varioivilla tavoilla (Hengartner 1999, 293).

Yksityisten kaupunkipuhuntojen kautta avautuu ajallisesti ja tilallisesti moniulotteinen näkymä arjen kaupunkiin ja rakennetun ympäristön merkityksiin. Paikat, joissa ihmiset asuvat ja elävät, eivät saa merkityksiään ainoastaan siitä, mikä nyt on nähtävissä, vaan olemassa olevan rinnalla vaikuttavat aiempien aikojen fyysiset ja sosiaaliset ympäristöt. Tilat ja paikat näyttäytyvät ihmisille aina väistämät-

tömästi eriaikaisuuksien päällekkäisyytenä ja samanaikaisuutena. Jokapäiväistä elämää kaupungissa määrittävät ennen kaikkea nykyhetki sekä asioiden ja ilmiöiden ajankohtaisuus, mutta kaupunkilaisten kokemukset ja muistot liittävät tulevan menneeseen.

Arjen kaupunki muotoutuu sekä päivittäin toistuvista toimintojen virroista että niihin poikkeamia tuovista erityisistä tapahtumista. Näin kaupungin sosiaalinen tilallisuus muodostuu tilan ja ajan rytmeistä ja niiden välisten suhteiden vaihteluista, jotka voivat rajoittua vain jollekin pienelle alueelle tai ulottua moniin paikkoihin kaupungissa ja sen ulkopuolella. (Healey 2002, 1780–1781.) Arjen paikkojen merkitykset liittyvät usein niiden tavanomaisuuteen ja siihen, kuinka ne toimivat ihmisten arkielämän kehiksenä (vrt. Nyholm 1996, 29).

Kaupungin arki ja arkielämä ovat olemassa vain arkitiedon ja siihen kiinnittyvien käytäntöjen ja kokemusten kautta. Yksityisistä puhunnoista välittyvät ne elämäntavat, mentaliteetit ja identiteetit, jotka vaikuttavat siihen, kuinka kaupunkilaiset kokevat ja näkevät omat urbaanit paikkansa, niissä tapahtuvat toiminnot ja muutokset. Julkisissa puhunnoissa oikeaksi ymmärretty kaupunkikulttuuri ja siihen liittyvä elämäntapa sijoitetaan yleensä tilallisesti kaupungin keskustaan. Tällainen määrittely unohtaa kaupunkilaisten oman kokemuksen merkityksen.

Esimerkiksi Jyväskylän Kuokkalan asukkaiden haastatteluissa luonnon ja rakennetun ympäristön välisiin suhteisiin ja rajanvetoihin viitataan toistuvasti. Samoin puhutaan siitä, millaisia mahdollisuuksia nämä erilaiset ympäristöt ja niiden läheisyys tarjoavat. Luonnon symbolinen merkitys voi olla suuri, vaikka luonto merkitsisi ainoastaan katseen kohdetta, kuten ikkunasta avautuvaa maisemaa. Luonto liittyy tilallisiin ja ajallisiin elämyksiin, esimerkiksi vuodenaikojen ja vuorokaudenaikojen vaihteluun ympäristössä (Vilkuna 1997, 174).

Asettuminen luonnon ja urbaanin rajalle molempia hyödyntäen näyttäisi edelleen ja todennäköisesti tulevaisuudessakin olevan eräs tapa elää kaupunkia. Tällöin ei ehkä olekaan tärkeää pohtia, ovatko esimerkiksi lähiöt kaupungin maaseutua tai maaseudun kaupunkia, vaan sitä millaista kaupunkilaisuutta lähiöissä tai esikaupunkialueilla eletään. Ehkä lähiöiden erityisyys löytyy juuri siitä, että niiden elämäntapaa ja identiteettiä määrittävät luonnon ja urbaanin päällekkäisyys ja lomittuminen.

Kaupungin erityisyys tutkimuksen kohteena

Palaan esittämäni kysymykseen Jyväskylästä kaupunkitutkimuksen kohteena. Suomalaisista kaupungeista vain Helsinkiä voidaan kutsua suurkaupungiksi. Monet pienemmät kaupungit ovat kuitenkin merkittäviä keskuksia, joiden vaikutus ulottuu laajalle ympäröiviin alueisiin ja päinvastoin. Kuntaliitokset laajentavat

kaupunkeja, jolloin hallinnollinen kaupunki voi ympäristöltään olla paljon muu-
takin kuin suhteellisen tiivistä, yhtenäistä kaupunkirakennetta. Tämä asettaa
myös suunnittelulle uusia haasteita.

Yhden keskustan sijaan eri puolille kaupunkia ja sen ympärille on muodostunut
keskenään kilpailevia keskuksia ja erilaisten toimintojen keskittymiä. Tulevai-
suuden mosaiikki- tai verkostokaupungissa historiallinen keskusta saattaa olla
vain yksi urbaani muoto muiden joukossa (Ilmonen 2004). Samoin kaupungin ja
sitä ympäröivän ei-kaupungin raja hämärtyy, mikä osaltaan vaikuttaa siihen,
kuinka kaupungin tilallisuutta määritellään ja arvioidaan. Rakennetun ja sosiaali-
sen ympäristön välinen suhde näyttäytyy tilallisesti ja ajallisesti moninaisina va-
riaatioina, joiden ymmärtäminen edellyttää arkielämän näkökulman huomioimis-
ta. Myös kaupunkilaisten on tärkeää saada tietoa siitä, miten rakennetussa ympä-
ristössä tapahtuvat muutokset vaikuttavat kaupunkiin elämisen ympäristönä.

Näin myös Jyväskylä tarvitsee monitieteistä kaupunkitutkimusta juuri paikallisen
ja erityisen huomioimiseksi aiempaa näkyvämmiin ja monipuolisemmin. Kiinnos-
tuksen kohteeksi nousevat kaikki ne mahdolliset ja erityiset merkitykset, kaupun-
kikulttuurin rakentumisen, tulkinnan ja jatkuvuuden prosessit, jotka erottavat
kaupungit toisistaan. Tätä kautta myös pienempien kaupunkien tutkimus voi ava-
ta uusia näkökulmia ja lähestymistapoja laajalla kaupunkitutkimuksen kentällä.

Arjen ja suunnittelun kaupungit

Kaupunkikulttuuri ja kaupunkimaisema muotoutuvat monien yhteiskunnallisten,
sosiaalisten, taloudellisten, hallinnollisten, ajallisten ja tilallisten kohtaamisten
kautta ja niiden tuloksena. Arkielämä nivoo yhteen nämä kaupungin erilaiset
ulottuvuudet. Se täyttää vakiintuneiden järjestysten ja strukturoitujen toimintojen
väliset aukot muodostaen erilaisten suhteiden kokonaisuuden, jossa inhimillinen
elämä saa muotonsa (Amin & Thrift 2002, 47).

Arjen kaupunki ei välttämättä näyttäydy minään selkeänä kokonaisuutena, vaan
jonkinlaisena omakohtaisten ja toisten kanssa jaettujen kokemusten ja käsitysten
kasaamana. Suunnittelun kaupunki ja sen materiaallinen muoto sen sijaan koostu-
vat tietyistä määriteltävissä olevista asioista ja tekijöistä, jolloin sen rajaaminen
hallittavaksi kokonaisuudeksi on mahdollista. Näin suunnittelun kaupunki on
huomattavasti selkeämpi kuin arjen kaupunki, joka sisältää kaiken. Nykyajan
kaupungissa konkreettiset paikat ovat yleensä suunnittelun tuloksena muotoutu-
neita rakennettuja ympäristöjä. Kun etukäteen ajatellut tilalliset ratkaisut saate-
taan materiaaliseen muotoon, muuttuvat esitetyt tilat osaksi tilallisia käytäntöjä.

Suunnittelun kautta ei kuitenkaan voida lopullisesti määritellä tai päättää sitä,
mitkä ja millaiset käytännöt kussakin paikassa tai tilassa tulevat ominaisiksi tai

Teksti jatkuu sivulla 13

V KANSATIETEEN PÄIVÄT

PORISSA

YLIOPISTOKESKUKSESSA

14. - 15. 3. 2008

kulttuuritehdas

- kenen ehdoilla?

CALL FOR PAPERS

JÄRJESTÄJÄT: SUOMEN KANSATIETEILIJÖIDEN YHDISTYS ETHNOS RY JA TURUN YLIOPISTON KULTTUURITUOTANNON JA MAISEMANTUTKIMUKSEN LAITOS (PORI)

V KANSATIETEEN PÄIVILLÄ kootaan laajasti yhteen näkemyksiä kulttuurin, alueellisen kehittämistyön, yritystoiminnan ja yliopistojen välisestä vuorovaikutuksesta. Päivillä keskustellaan kulttuurista alueiden ja yritysten kehittämisen välineenä ja kehittämistyöstä kulttuurin osana.

V KANSATIETEEN PÄIVIEN kutsutut luennoitsijat ovat:

- PROFESSORI REINHARD JOHLER, TÜBINGENIN YLIOPISTO
- VARATOIMITUSJOHTAJA, FT TOM SELÄNNIEMI, FINNAIR/AURINKOMATKAT
- FT, DOSENTTI LEENA SAMMALLAHTI, PORI

Aihetta käsitellään työryhmissä seuraavien alateemojen avulla:

- KULTTUURITUOTTEET OSANA KULTTUURIA
- KULTTUURITEHTAANA MEDIASSA
- TUOTETUT PAIKALLISUUDET
- KULTTUURIN TUOTTEISTAMINEN

Kutsumme V KANSATIETEEN PÄIVILLE eri alojen tutkijoita, kulttuurin ammattilaisia ja aluekehittäjiä koko Suomesta.

PERJANTAI 14.3.2008

PORIN YLIOPISTOKESKUS, SILTAPUISTOKATU 2

11.00–12.00 Ilmoittautuminen

PORIN YLIOPISTOKESKUS, AUDITORIO 125

Puheenjohtaja Ethnoksen puheenjohtaja, prof. Helena Ruotsala

12.00–12.20 Seminaarin avaus

- Suomen Akatemian varttunut tutkija Outi Tuomi-Nikula, Turun yliopisto, Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen laitos
- Professori Helena Ruotsala, Turun yliopisto, Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen laitos

12.20–13.05 Dos. Leena Sammallahti

- Satakuntalainen näkökulma kulttuuriin ja aluekehitykseen

13.05–14.05 Professori Reinhard Johler, Tübingenin yliopisto, Saksa

- Doing Culture - Culture in an Unifying Europe

14.05–14.30 Kahvi

14.30–15.30 Varatoimitusjohtaja Tom Selänniemi, Finnair/Aurinkomatkat

- Luovuus ja yhteispeli prosessiorganisaatiossa

15.30–17.30 Työryhmien työskentelyä

- Kulttuurituotteet osana kulttuuria
- Kulttuuritehtaana mediassa

PORIN YLIOPISTOKESKUS, AUDITORIO 125

17.45–18.45 Ethnos ry:n vuosikokous

SATAKUNNAN MUSEO, HALLITUSKATU 11

19.00– Illanvietto ja Ethnos ry:n vuoden 2007 gradupalkinnon jako

- Tervetuliaissanat Porin kaupunginjohtaja Aino-Maija Luukkonen ja Satakunnan museon johtaja Juhani Ruohonen
- Ethnos ry:n vuoden 2007 gradupalkinnon jako
- Ilta jatkuu kevyen iltapalan, viinin ja musiikin parissa

LAUANTAI 15.3.2006

PORIN YLIOPISTOKESKUS, SILTAPUISTOKATU 2

9.00–11.00 Työryhmien työskentelyä

- Kulttuurituotteet osana kulttuuria
- Tuotetut paikallisuudet
- Kulttuurin tuotteistaminen

11.00–11.30 Kahvi

11.30–13.00 Työryhmien työskentelyä

- Tuotetut paikallisuudet
- Kulttuurin tuotteistaminen

13.00–14.00 Lounas (omakustanteinen)

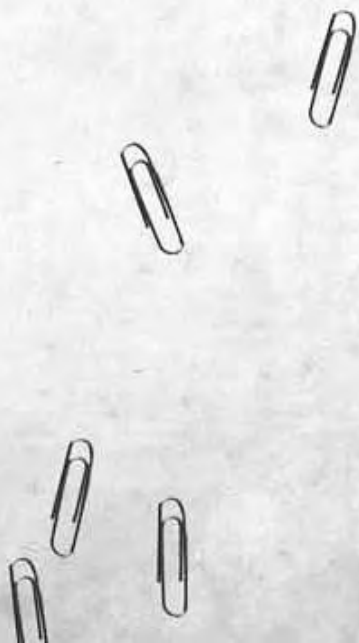
PORIN YLIOPISTOKESKUS, AUDITORIO 125

14.00–14.45 Paneelikeskustelu

- Puheenjohtaja FM Katriina Siivonen, Turun yliopisto, kansatiede ja Turun kauppakorkeakoulu, Tulevaisuuden tutkimuskeskus

14.45–15.00 Seminaarin päätös

- Suomen Akatemian varttunut tutkija Outi Tuomi-Nikula, Turun yliopisto, Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen laitos

KANSATIETEEN PÄIVIEN osallistumismaksu on 25,- €, opiskelijoilta (perustutkinto) 10,- €. Hintaan sisältyvät ohjelmaan kuuluvat kahvit. Maksu maksetaan Ethnoksen tilille Sampo 800013-952844 viimeistään 15.2.2007. **Käyttäkää maksaessanne viitettä 30999**. Maksua ei palauteta niille, jotka peruuttavat osallistumisensa ilmoittautumisajan umpeuduttua.

Pyydämme sitovat ilmoittautumiset viimeistään 15.2.2008 Ethnos ry:n sihteerille Päivi Yli-Karhulalle, puh. 040 541 9277, sihteeri@ethnosry.org tai Katriina Siivoselle, puh. 040 831 0016, katriina.siivonen@tse.fi.

Ethnos ry on varannut hotellikiintiöitä majoitusta tarvitseville. Varaukset on tehtävä 31.1.2008 mennessä varauskoodilla "Kansatieteen päivät". Määräajan jälkeenkin huoneita on mahdollista kysellä kiintiöiden hinnoin. Hinnat ja hotellien yhteystiedot ovat seuraavat:

HOTELLI AMADO, Keskusaukio 2, Pori
Puh. 02-631 0100
<http://www.amado.fi/>
1 hengen huone 50 €/yö (pe-la, 14.-15.3.2008)
2 tai 3 tai 4 hengen huone 30 €/henki/yö (pe-la, 14.-15.3.2008)
Hinnat sisältävät aamiaisen.

RANTAKARTANO, Isojoenrannantie 58, Pori
Puh. 02-639 3900
<http://www.rantakartano.net/>
1 tai 2 hengen huone 30 €/henki/yö (to-la 13.-15.3.2008)
Hintaan sisältyy aamiainen. Hotellin sauna on käytettävissä.

Kansatieteen päivien kulttuuritehtaalla on *tehtaanmyymälä*, jossa on tarjolla edulliseen hintaan alan kirjallisuutta.

Kansatieteen päivien yhteydessä pidetään Ethnos ry:n vuosikokous.

Kansatieteen jatko-opiskelijatapaaminen pidetään perjantaina 14.3.2008 klo 10.00–11.30 Porin yliopistokeskuksen tiloissa. Tapaamisesta tiedotetaan tarkemmin erikseen.

LISÄTIETOJA:

Katriina Siivonen, katriina.siivonen@tse.fi, puh. 040 831 0016

Päivi Yli-Karhula, sihteeri@ethnosry.org, puh. 040 541 9277

vallitseviksi. Sen sijaan siihen vaikuttavat ratkaisevasti ihmisten yksilölliset ja kollektiiviset kokemukset, käsitykset ja mielikuvat, jotka viime kädessä tekevät tilasta erityisen paikan. Näiden merkityksellistymisen prosessien ja tilallisten käytäntöjen ymmärtämiseksi ja avaamiseksi etnologinen kaupunkitutkimus tuo arkitiedon vuoropuheluun asiantuntijatiedon kanssa. Samalla se nostaa esiin kysymyksen arkitiedosta urbaanin elämäntavan ilmentäjänä ja kaupunkikulttuurin tulkitsijana.

Moninaisuus ja sen myötä ristiriitaisuudet kuuluvat väistämättä tilallisuuden problematiikkaan, jos tila ymmärretään luonteeltaan sosiaalisiksi. Näin tila on jatkuvan neuvottelun kohteena. Se on tilallisuuteen kiinnittynyt ominaisuus, joka tulisi ymmärtää positiivisena näkökulmana ja mahdollisuuksien avaajana. Tutkimuksessa tarkastellut suunnittelun ja arkielämän puhunnat eivät muodosta mitään selvästi erilleen rajattavia kategorioita tai toistensa vastapoleja. Sen sijaan ne nostavat keskusteltavaksi erilaisia tulkintoja neuvottelussa kaupungin tilallisuudesta. Ristiriitaisuuden ymmärtäminen rikkautena ja mahdollisuutena voi synnyttää ja edistää sellaista ajattelua ja toimintaa, jossa erilaiset tietämisen, tekemisen ja puhumisen tavat tulevat osaksi kollektiivista, mutta samalla moniäänistä kaupunkikertomusta. Voivatko yksityiset ja julkiset puhunnat limittyä niin, että ne yhdessä muodostavat sellaisen kertomuksen, josta jokainen löytää oman kaupunkinsa?

Kirjallisuus:

Amin, Ash & Thrift, Nigel 2002. *Cities: Reimagining the Urban*. Cambridge: Polity Press.

Barnes, Trevor J. & Duncan, James S. 1992. Introduction. *Writing Worlds*. Teoksessa Trevor J. Barnes & James S. Duncan (toim.) *Writing Worlds: Discourse, Text and Metaphor in the Representation of Landscape*. London & New York: Routledge, 1–17.

Healey, Patsy 2002. On Creating the 'City' as a Collective Resource. – *Urban Studies*, Vol. 39, No. 10, 1777–1792.

Hengartner, Thomas 1999. *Forschungsfeld Stadt. Zur Geschichte der volkswissenschaftlichen Erforschung städtischer Lebensformen*. Berlin & Hamburg: Dieter Reimer Verlag.

Ilmonen, Mervi 2004. Kaupungista kehittyi usean keskuksen mosaiikki. – *Helsingin Sanomat* 18.8.2004, 2.

Lehtonen, Mikko 1996. *Merkitysten maailma*. Tampere: Vastapaino.

Nyholm, Marja-Liisa 1996. Osallistuvan suunnittelun kommunikatiivisuudesta – teoreettinen katsaus. – *Yhteiskuntasuunnittelu* 1/96, 22–31.

Vilkuna, Johanna 1997. Suunnittelun ja paikallisuuden luonnot.
Teoksessa Jarmo Kortelainen (toim.) Vihertyvä kaupunkiseutu.
Suunnittelun ja hallinnan ekomoderni käänne. SoPhi 47. Jyväskylä:
Jyväskylän yliopisto, 184–206.

FM *Tiina-Riitta Lapin* etnologian väitöskirjan ”Neuvottelu tilan tulkinnoista. Etnologinen tutkimus sosiaalisen ja materiaalisen ympäristön vuorovaikutuksesta jyvaskyläläisissä kaupunkipuhunnoissa” tarkastustilaisuus pidettiin Jyväskylän yliopistossa 1.12.2007. Vastaväittäjänä toimi professori Kirsi Saarikangas (Helsingin yliopisto) ja kustoksena professori Pirjo Korhokangas.

Seminaareja:

**Paikallisuus, monikulttuurisuus
ja jälkinationalismi ylikansallisessa kontekstissa**

**Etnologian näkymät ja asema 2000-luvulla
15.–17.5.2008, Turun yliopisto**

<http://ethnology2008.utu.fi>

CALL FOR PAPERS

Vuonna 2008 Turun kansatieteen oppiaine järjestää kansallisen seminaarin, jonka tavoitteena on selvittää etnologian rooleja ja visioita sekä yliopisto-maailmassa että laajemmin ympäröivässä yhteiskunnassa. Seminaarissa käydään keskustelua sekä kotimaisten että ulkomaisten kollegojen kanssa. Seminaari koostuu kutsutuista plenumsitelmistä ja rinnakkaisista työryhmistä, ja tarjolla on myös oheisohjelmaa.

Kansatieteen oppiaine kutsuu 15.–17.5.2008 pidettävään kansainväliseen seminaariin kuulijoita ja osallistujia, sekä posterinesittäjiä.

Miten tausta vaikuttaa tutkimuskysymyksiimme, opetukseen ja miten kansatieteellinen kaanon näyttäytyy vallitsevassa tutkimuksessa? Millaisille paradigmoille kansatieteen identiteetti perustuu? Onko oppositiota olemassa? Miten globalisaatio, transnationalismi tai vastaavat prosessit ovat läsnä? Miten monitieteisyys toimii ja miten reviierejä ylläpidetään tai rajoja puretaan? Missä prosesseissa olemme osallisina? Millaisia ovat kansatieteen visiot? Millainen tutkimuksen ja

opetuksen yhteys on, vaikuttaako EU ulkoisten muotojen lisäksi sisältöihin? Opinalan rinnalle ja sisään on ilmaantunut näkökulmia, jotka pakottavat uusiutumiseen ja tiiviimpään dialogiin yhteiskunnan kanssa. Tiede yhdistyy myös vastuuseen ja valtaan: politiikka, nationalismi ja etnisyys tuottavat uusia kysymyksiä kansatieteen luonteesta ja tehtävistä.

Pääesitelmöitsijät

Seminaarin esitelmät jakautuvat aihealueittain seuraavasti:

- Tieteenhistoria (metodologinen pohdinta, projektien syy- ja seuraussuhteet)
- Moniarvoiset yhteiskunnat (kulttuurien kohtaaminen, etnisyys, uskonto)
- Paikalliskulttuurin muutos (lokaali, postlokaali, globaali, glokaali)
- Monitieteisyyden haasteet (vieras, oma, reviiriajattelu, synergia)

Paneelikeskustelu

Seminaarin päättää englanninkielinen paneelikeskustelu ”Reflections and Trends in Ethnology”, jossa seminaaripäivien aikana esiin nousseita ideoita tarkastellaan tiedepolitiikan, käytännön ja mahdollisten tulevien tutkimushankkeiden kannalta. Keskusteluun osallistuu osa ulkomaisista vieraista sekä Suomen kansatieteen eri sukupolvien edustajia.

Työryhmät

Esitelmät työryhmiin valitaan call for papers -käytännön kautta ehdotetuille aiheille. Abstraktin viimeinen jättöpäivä on 15.1.2008. Tarkempia ohjeita on työryhmän omalla sivulla. Esitelmän pituus on 15-20 minuuttia.

Työryhmät ovat joko suomen- tai englanninkielisiä osallistujien mukaan ja niihin voi osallistua esitelmöijänä tai kuulijana.

Työryhmät, torstai 15.5.2008

- * Kansan nuoret
- * Kokemus ja kokemuksellisuus nyky-yhteiskunnassa
- * Maaseutu ja modernisaatio
- * Materiaalinen kulttuuri ja kuluttaminen
- * Gradutapaaminen (NEFA)

Työryhmät, perjantai 16.5.2008

- * Kenen mennyt? Muistitieto ja tulkinnat
- * Menneestä tulevaan. Miten ymmärtää ja ohjata kulttuurisia prosesseja?

- * Muuttuva museokäsitys
- * Visuality asand text
- * Ympäristöetnologia

Ilmoittautuminen

Seminaariin ilmoittautuminen tapahtuu täyttämällä sähköinen lomake seminaarin kotisivulla 29.2.2008 mennessä. Abstraktit, posteriehdotukset, sekä mahdolliset tiedustelut voi lähettää sähköpostilla seminaarin työryhmälle osoitteeseen: ethnology2008@lists.utu.fi. Lisätietoja seminaarista löytyy seminaarin kotisivulta osoitteesta <http://ethnology2008.utu.fi/> ja niitä antaa kansatieteen oppiaineessa myös Jussi Lehtonen (jussi.lehtonen@utu.fi).

ISIC 4

Call for Papers

Proposals are invited for papers to be delivered at The Fourth International Conference on Small Island Cultures being held on Nagu and Korpo in the south western Finnish archipelago (nearest city: Turku) on June 17-20th 2008.

The conference is being organised by the Skärgårdsinstitutet (Archipelago Institute) of Åbo Akademi University and by the University of Turku, in conjunction with SICRI (Small Island Cultural Research Initiative).

While all aspects of island cultures are of interest, the conference theme, 'Archipelagos: Access, Connection and Separation', invites the particular consideration of the relationships between island cultures and adjacent spaces, either other islands and/or mainlands.

- How does an island culture simultaneously make itself accessible to its neighbours, yet preserve its cultural distinctiveness?
- Islands and mainlands are linked in both material and cultural networks, from ferry systems to linguistic (dis)connections. How do these affect the insular culture and its specific negotiations with its neighbours?
- Through what mechanisms does an island achieve a balance between local identity and participation in a larger community of interests?

Thematic areas for the conference include, but are not limited to, the following:

- Island media, from press, through radio and television to internet

- Cultural movements: the dispersal and exchange of cultural heritage formations such as folklore, music, dance etc
- Local cultures and global communication technologies
- Identity and place: how does the convergence of land, water, flora, fauna and seasonal change, affect the sense of identity in relation to adjacent cultures?
- Tourism and its various impacts
- Political relations and cultural identity

Proposals for papers should be sent electronically to the conference papers and panels and committee, via phayward@humanities.mq.edu.au

Proposals should be in English language, between 250-300 words in length and should include professional or academic affiliation.

Proposals for panels are also welcome.

An early acceptance programme is now open. The final deadline for proposals is February 1st, 2008.

Organisational Details:

The Conference will be preceded by a study tour to Saaremaa Island (Estonia), details to be announced shortly, and negotiations are underway for a post-conference day visit to Bengtskar island and its historic lighthouse.

Accommodation and travel options will be posted on www.sicri.org/ in mid-November and will be updated regularly in the lead-in to the conference.

Pohjoismainen NEFK -etnologiakongressi Helsingissä vuonna 2009

Den 31 Nordiska etnolog- och folkloristkongressen, 18–22.8.2009, Helsingfors universitet

BYGGSTENAR--Det materiella, visuella och narrativa

Med associationer till byggande, delar i helheter, konstruktioner, montage, arrangemang och assemblager, kallas de nordiska etnologerna och folkloristerna till sin 31 kongress för att diskutera kulturens materiella, visuella och narrativa uttryck. Tanken är att kulturen i vår globaliserade värld yttrar sig dels handfast lokalt och på olika sätt visuellt och narrativt representerad. Ren konstruktion ger

också vika för tingens, kroppens och miljöns omedelbara verkan på sinnena, vilket i sin tur ger upphov till individuella tolkningar. Vilka är de instinktivt uppfattade, snabbt reflekterade, och ständigt nyskapade symboliska elementen i kulturen, hur byggs kulturen upp av dem och hur vidareförmedlas de? I vilken mån finns det plats för analyser av materialitet, visualitet och narrativitet med en uppmärksamhet även på byggstenar som föregått de mest uppenbara nutida skapelserna?

Keynote speakers: Lena Gerholm, Anne Eriksen, Lotte Tarkka, Mikkel Venborg Pedersen m.fl.

Call for workshops 1.9.2008

Call for papers 1.1.2009

www.helsinki.fi/kansatiede/nefk

Ilmoitusasioita

Jatko-opiskelijatapaaminen

Järjestämme jatko-opiskelijatapaamisen kansatieteen päivien yhteydessä perjantaina 14.3.2008 klo 10–11.30 Turun yliopiston Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen laitoksella Porin yliopistokeskuksessa. Ilmoittautumiset 15.2.2008 mennessä assistentti Maija Santikolle, puh. 02 627 2771 tai 040 8649 655, sähköpostitse majja.santikko@utu.fi. Tarkempi ohjelma ilmoitetaan myöhemmin ja se perustuu tapaamiseen ilmoittautuneiden jatko-opiskelijoiden toiveiden ja ideoiden pohjalta. Kerro siis mikäli haluat pitää lyhyen alustuksen keskustelua varten!

Tervetuloa!

Ethnos ry parantaa tiedotusta jäsenistölleen

Yhdistys tiedottaa toiminnastaan jäsenistölleen 4 kertaa vuodessa ilmestyvällä Ethnos-tiedotteella. Tiedote postitetaan jäsenille heidän ilmoittamaansa osoitteeseen ja se on luettavissa myös yhdistyksen kotisivuilla.

Ajoittain Ethnos ry haluaisi tavoittaa jäsenensä myös tiedotteiden ilmestymisen välillä. Tähän tarkoitukseen perustetaan yhdistykselle sähköpostilista. Kyseessä on tiedotuslista, jonka avulla yhdistyksen jäsenistölle tiedotetaan erilaisista Ethnosin toimintaan liittyvistä asioista. Roskapostia tai keskustelutulvaa lista ei siis aiheuta. Jos jäsenillä on tiedotettavaa muulle jäsenistölle, yhdistyksen sihteeri toimittaa viestin listalle.

Pääset mukaan tiedotuslistalle lähettämällä toimivan sähköpostiosoitteesi sihteerille osoitteeseen sihteeri@ethnosry.org

Kansatieteen hakemiston tietojen päivitys

Ethnos ry. ylläpitää kotisivuillaan (www.ethnosry.org) kansatieteilijähakemistoa.

Hakemistosta löytyvät tiedot XXX kansatieteilijän tutkimusaloista. Hakuja voi tehdä nimen, maakunnan, kansatieteen osa-alueen tai muun hakusanan avulla.

Käy tarkistamassa omat tietosi ja ilmoita muuttuneet tiedot yhdistyksen sihteerille. Jos et ole hakemistossa, halutessasi voit ilmoittaa tietosi liitettäväksi siihen.

Kansatieteen hakemiston tiedot:

- Sukunimi (myös aikaisempi) ja etunimi
- Arvo ja ammatti
- Sähköpostiosoite
- Osoite
- Tutkimusalat tai aihepiirit, joissa asiantuntija (otsikot lyhyesti ja yleistajuisesti. Ei teoksia. Kolme tärkeintä halutessasi myös englanniksi.)
- Paikkakunnat, maakunnat tai alueet, joista voi antaa tietoja

Päivi Yli-Karhula

sihteeri@ethnosry.org

Muuttaja,

muistathan päivittää uuden postitusosoitteesi Ethnoksen sihteerille!

Ethnos ry toivottaa kaikille
ethnoslaisille Rauhallista
joulua ja onnellista
uutta vuotta
2008

Helsingin yliopiston
pikapaino
2007